

Києво-Могилянська школа врядування
імені Андрія Мелешевича

Силабус

навчальної дисципліни

Основи національної безпеки (вибіркова)

Загальний обсяг – **4 кредити**

Семестр – 6, (3 курс, весна)

Лекційні заняття – 8 годин

Групові заняття – 32 годин

Самостійна робота – 80 годин

Заключний контроль – залік

ВИКЛАДАЧІ ДИСЦИПЛІНИ

Лектор:

Бібік Дмитро Вікторович, Києво-Могилянська школа врядування факультету правничих наук НаУКМА.

Час і місце консультивання:

За домовленістю зі студентами, місце консультивання: ауд. 324, корпус 4, вул. Волоська 8/5

Онлайн, за домовленістю:

Електронні платформи: Zoom,

Teams – команда «Основи національної безпеки» -

<https://teams.microsoft.com>;

Чат в Дистанційне навчання MOODLE платформа DistEdu НаУКМА. Дисципліна: «Основи національної безпеки»: <https://distedu.ukma.edu.ua>;

Контактна інформація:

+38(044) 425 60 73 (вн. 508), електронна адреса: d.bibik@ukma.edu.

Викладачі, які ведуть групові заняття:

Бібік Дмитро Вікторович, Києво-Могилянська школа врядування факультету правничих наук НаУКМА.

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ**Опис дисципліни**

Розглядаються питання, що стосуються досягнення головної цілі Стратегії національної безпеки України, а саме, реалізація прямої норми Конституції України: «Людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека - найвища соціальна цінність в Україні». Навчальна дисципліна спрямована на вивчення сутності цінностей та національних інтересів українського народу, набуття знань і умінь для дослідження проблем забезпечення національної безпеки держави, її внутрішньополітичних та зовнішньополітичних чинників і їх взаємозв'язку в контексті глобалізації, основ вироблення державної політики в сфері забезпечення оборони і безпеки. Основними завданнями навчальної дисципліни є набуття теоретичних знань та практичних навичок щодо складових елементів системи забезпечення національної безпеки держави, її суб'єктів та об'єктів, критеріїв визначення найважливіших сфер життєдіяльності держави та суспільства, навчання виявленню викликів та ризиків, ідентифікації загроз та підходів до їх нейтралізації.

Курс спрямований на поглиблення знань, умінь і цінностей, що визначені вивченням обов'язкових навчальних дисциплін «Основи філософії демократичного врядування», «Вступ до суспільного врядування», «Теорія та історія управління та самоврядування», «Підготовка та прийняття владних рішень», «Національна економіка та антикризове управління», орієнтований на вдосконалення компетентностей, які визначені стандартом спеціальності «Публічне управління та

самоврядування», професійними стандартами державної служби, служби в органах місцевого самоврядування, Стратегією розвитку НаУКМА в частині впровадження елементів проблемно-орієнтованого та неперервного навчання.

Мета навчання

Метою вивчення навчальної дисципліни є набуття студентами теоретичних знань та практичних навичок щодо визначення загроз національній безпеці держави, механізмів забезпечення національних інтересів. Формування фахових компетентностей полягає у здатності студентів здійснювати професійну діяльність з урахуванням потреб забезпечення національної безпеки України і стандартів європейської та євроатлантичної інтеграції.

Мета дисципліни: формування висококваліфікованих, конкурентоспроможних фахівців, інтегрованих у європейський та світовий науково-освітній простір; набуття студентами теоретичних знань та практичних навичок щодо визначення загроз національній безпеці держави, механізмів забезпечення національних інтересів; формування відповідних фахових компетентностей, які полягають у здатності здійснювати професійну діяльність з урахуванням потреб забезпечення національної безпеки України, наближення до стандартів і практик, усталених у Європейському Союзі та НАТО.

Завданнями навчальної дисципліни є:

- обґрунтувати фундаментальні цінності та національні інтереси народу України;
- висвітлити складові елементи системи забезпечення національної безпеки держави;
- визначити сутність суб'єктів та об'єктів системи забезпечення національної безпеки держави, критерії визначення найважливіших сфер життєдіяльності держави та суспільства;
- вивчити підходи до виявлення викликів та ризиків для національної безпеки, ідентифікації загроз та підходів до їх нейтралізації.

Результати навчання

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері публічного управління та адміністрування або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та наукових методів відповідної галузі й характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Очікувані результати навчання (відповідно до Наказу Міністерства освіти і науки України «Стандарт вищої освіти. Галузь знань 28 «Публічне управління та адміністрування». Спеціальність 281 «Публічне управління та адміністрування» 29.10.2018 р. № 1172¹.

Загальні компетентності

ЗК01. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

ЗК04. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК05. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК06. Здатність працювати в команді.

ЗК08. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК09. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК13. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів діяльності).

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

СК02. Здатність забезпечувати належний рівень вироблення та використання управлінських продуктів, послуг чи процесів.

¹ Наказ Міністерства освіти і науки України «Стандарт вищої освіти. Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти. Ступінь вищої освіти - бакалавр. Спеціальність 281 «Публічне управління та адміністрування» (29.10.2018 р. № 1172). URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/12/21/281-publichne-upravlinnya-ta-administruvannya-bakalavr.pdf>

СК03. Здатність забезпечувати дотримання нормативно-правових та морально-етичних норм поведінки.

СК10. Здатність до дослідницької та пошукової діяльності в сфері публічного управління та адміністрування.

СК13. Здатність до ведення переговорів та застосування базових навичок комунікації.

СК14. Здатність до імплементації кращих українських та міжнародних практик суспільного врядування.

Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання

РН01. Використовувати базові знання з історичних, культурних, політичних, соціальних, економічних засад розвитку суспільства.

РН04. Знати структуру та особливості функціонування сфери публічного управління та адміністрування.

РН05. Знати стандарти, принципи та норми діяльності у сфері публічного управління та адміністрування.

РН06. Знати основні нормативно-правові акти та положення законодавства у сфері публічного управління та адміністрування, приватних структур.

РН08. Розуміти та використовувати технології вироблення, прийняття та реалізації управлінських рішень.

РН11. Уміти здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формулювати рекомендації в межах своєї компетенції

РН12. Уміти налагодити комунікацію між громадянами, органами державної влади і місцевого самоврядування, приватними структурами.

РН14. Уміти коригувати професійну діяльність у випадку зміни вихідних умов.

ОСНОВНА НАВЧАЛЬНА ЛІТЕРАТУРА

1. Бурячок В. Л., Толубко В. Б., Хорошко В. О., Толюпа С. В. Інформаційна та кібербезпека: соціотехнічний аспект : підручник / за заг. ред. В. Б. Толубка. Київ : ДУТ, 2015. 288 с. http://www.dut.edu.ua/uploads/p_303_79299367.pdf
2. Вівчар О. І., Колесніков А. П. Соціальна безпека : навч. посіб. Тернопіль : ФО-П Шпак В. Б., 2015. 147 с. URL: http://www.dut.edu.ua/uploads/p_303_79299367.pdf 3.
3. Власюк О. С. Національна безпека України: еволюція проблем внутрішньої політики. Вибр. наук. праці. Київ : НІСД, 2016. 528 с. URL: <https://niss.gov.ua/sites/default/files/2017-01/Vlasuk-fin-99d56.pdf>
4. Глобальна та національна безпека : підручник / В. І. Абрамов, Г. П. Ситник, В. Ф. Смоляннюк та ін. ; за заг. ред. Г. П. Ситника, Ю. В. Ковбасюка. Київ : НАДУ, 2016. 784 с. URL: http://www.dut.edu.ua/uploads/l_330_42449633.pdf
5. Інформаційна безпека держави: навч. посіб. для студ. спец. 6.170103 «Управління інформаційною безпекою», 125 «Кібербезпека»/ В.І. Гур'єв, Д.Б. Мехед, Ю.М. Ткач, І.В. Фірсова. – Ніжин: ФОП Лук'яненко В.В. ТПК «Орхідея», 2018. – 166 с. URL: <http://ir.stu.cn.ua/bitstream/handle/123456789/19246/%D0%86%D0%BD%D1%84%D0%BE%D1%80%D0%BC.%20%D0%B1%D0%B5%D0%B7%D0%BF%D0%B5%D0%BA%D0%B0%20%D0%B4%D0%B5%D1%80%D0%B6.%20New%20booklet%201.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
6. Місюра А.О., Паливода В.О. (2018). Концептуальні підходи НАТО та ЄС до забезпечення стійкості держави і суспільства у сфері національної безпеки. Аналітична записка. Національний інститут стратегічних досліджень. URL: <https://niss.gov.ua/sites/default/files/2018-04/NATO-ES-stiykist-59383.pdf>
7. Почепцов Г. Сучасні інформаційні війни. – К.: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2015. – 497 с.
8. Хилько М. І. Екологічна безпека України: навч. посіб. Київ, 2017. 267 с. URL: <http://www.philosophy.univ.kiev.ua/uploads/editor/Files/.pdf>

ДОДАТКОВА

9. Біла книга спеціальних інформаційних операцій проти України, 2014 – 2018: наук.-популярне вид. [Колектив експертів Міністерства інформаційної політики України під заг. ред. Золотухіна Д.Ю.]. – К., 2018. – 384 с. URL: https://mip.gov.ua/files/pdf/white_book_2018_mip.pdf
10. Боровська А., Гнатюк С. та інші. Стан та проблеми забезпечення державної інформаційної політики: зона проведення АТО та окуповані території. Аналітична доповідь. [Авт. кол]. К. : НІСД, 2016. URL: https://niss.gov.ua/sites/default/files/2016-12/AD_InfoStrat-8505e.pdf
11. Войціховський А. (2020). Інформаційна безпека як складова системи національної безпеки. *Вісник Харківського національного університету імені В.Н.Каразіна*. Серія «Право», (29), 281-288. URL: <https://periodicals.karazin.ua/law/article/view/15648>

12. Гедікова Н. П. Методичні рекомендації до практичних занять з навчальної дисципліни «Національна безпека». – Одеса : Університет Ушинського, 2020. – 51 с.
URL:

<http://dspace.pdpu.edu.ua/bitstream/123456789/6004/1/Hedikova%20Natalia%20Pylypivna.pdf>

13. Дмитренко М. Проблемні питання інформаційної безпеки України. *Міжнародні відносини*. Серія «Політичні науки». 2017, №17. С. URL: http://journals.iir.kiev.ua/index.php/pol_n/article/view/3318

14. Золотар О. Загрози інформаційній безпеці людини. *Журнал «Правова інформатика»*. №2(42)/2014. URL: <http://ippi.org.ua/sites/default/files/14zooibl.pdf>

15. Негодченко В. Основні напрями державної інформаційної політики в Україні. *Інформаційне право*, 2016, №4. URL: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2016/04/15.pdf>

16. Орел М. Г. Політична безпека як складова національної безпеки: теоретичний аспект. *Науковий часопис Академії національної безпеки*. – 2018. – № 1. – С. 22-34. – URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nivanb_2018_1_5

17. Панченко О. Інформаційна складова національної безпеки. *Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України*. Серія: державне управління. № 3 (2019). URL: <http://periodica.nadpsu.edu.ua/index.php/governance/article/view/296>

18. Павлов Д. М., Микитюк М. А. Правові та організаційні засади забезпечення захисту критичної інфраструктури у контексті формування нової безпекової парадигми України. *Науковий журнал «Честь і закон»*. Том 4 № 75 (2020). URL: <http://www.drs.gov.ua/wp-content/uploads/2020/07/5854-ob.pdf>

19. Тарасюк А.В. Співвідношення інформаційної та кібернетичної безпеки. *Інформація і право*. № 4(31)/2019. – с. 73. URL: http://ippi.org.ua/sites/default/files/11_13.pdf

20. Ткачук Т.Ю., Забезпечення інформаційної безпеки: досвід окремих країн східної Європи. *Інформація і право*, 2017. № 4(23). – С. 62-72. URL: http://ippi.org.ua/sites/default/files/8_6.pdf

21. Резнікова О.О. Розбудова національної стійкості: концептуальні підходи, передові світові практики. Презентація Національного інституту стратегічних досліджень. https://niss.gov.ua/sites/default/files/2019-11/roa_presentation_niss_v01.pdf

Інтернет-джерела

22. Окінавська хартія глобального інформаційного суспільства URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/998_163#Text

23. Правові засади співробітництва Україна – НАТО URL: <https://nato.mfa.gov.ua/dokumenty/pravovi-zasadi-spivrobotnictva-ukrayina-nato>

24. Партнерство заради миру. Рамковий документ URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/950_001#Text

25. Хартія про особливе партнерство між Україною та Організацією Північно-Атлантичного договору. Дата підписання та набуття чинності: 09.07.1997. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_002#Text

26. Cybersecurity Strategy of the European Union: An Open, Safe and Secure Cyberspace. URL: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/eu-cybersecurity-plan-protect-open-internet-and-online-freedom-and-opportunity-cyber-security>

27. Internet Organised Crime Threat Assessment (IOCTA) URL: <https://www.europol.europa.eu/activities-services/main-reports/internet-organised-crime-threat-assessment>

Інтернет-джерела (законодавство)

28. Конституція України (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 30, ст. 141). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text>

29. Закон України «Про інформацію» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1992, № 48, ст.650), URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text>

30. Закон України «Про національну безпеку України», (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2018, № 31, ст.24), URL: <https://cutt.ly/Ct5Fcca>

31. Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища», 1991. Редакція від 01.01.2021 . URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1264-12>

32. Указ Президента України «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 6 травня 2015 року «Про Стратегію національної безпеки України», Офіційний вісник Президента України від 03.06.2015 р., № 13, стор. 50, стаття 874, URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/287/2015#Text>;

33. Указ Президента України «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 29 грудня 2016 року «Про Доктрину інформаційної безпеки України» поточна редакція від 25.02.2017 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/47/2017#Text>

34. Указ Президента України «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 27 січня 2016 року «Про Стратегію кібербезпеки України», Офіційний вісник Президента України від 05.04.2016 р., № 10, стор. 39, стаття 198, URL: <https://cutt.ly/Zt5GfpO>

35. Указ Президента України Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 25 березня 2021 року «Про Стратегію воєнної безпеки України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/121/2021#Text>

36. Указ Президента України №69/2015 «Про вшанування подвигу учасників Революції гідності та увічнення пам'яті Героїв Небесної Сотні», URL: <https://www.president.gov.ua/documents/692015-18468>

37. Указ Президента України Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 11 серпня 2021 року «Про Стратегію економічної безпеки України на період до 2025 року». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/347/2021#Text>

38. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-

членами, з іншої сторони : від 27.06.2014. Офіційний вісник України. 2014. № 75. Т. 1. Ст. 2125. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011/stru

ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Тема	Лекції	Групові заняття	Самостійна робота
	Годин		
Семестр 5 (3 курс, осінь)			
Тема 1. Поняття національної безпеки держави. Національна стійкість.	2	6	16
Тема 2. Політична безпека України.	1	4	12
Тема 3. Воєнна безпека України.	1	4	12
Тема 4. Інформаційна безпека України.	1	6	12
Тема 5. Система забезпечення міжнародної безпеки.	1	6	12
Тема 6. Сталий розвиток. Економічна, екологічна, соціальна безпека України.	2	6	16
Разом (4 кредити – 120 годин)	8	32	80
Залік			

Тема 1. Поняття національної безпеки держави. Національна стійкість

Лекції – 2 год., групові заняття – 6 год., самостійна робота – 16 год.

Сутність національної безпеки держави та характеристика її складників. Предмет, суб'єкт і об'єкт національної безпеки. Внутрішньополітичний та зовнішньополітичний аспекти національної безпеки, їх взаємозв'язок. Національні інтереси України та їх пріоритети. Стратегічні виклики, цілі, пріоритети та завдання політики національної безпеки.

Конституційні засади національної безпеки України. Закон України “Про національну безпеку України” та інші керівні документи. Правові принципи забезпечення національної безпеки держави. Характеристика системи управління національною безпекою України. Органи управління національною безпекою України.

Концептуальні підходи НАТО та ЄС до забезпечення стійкості держави і суспільства у сфері національної безпеки. Документи НАТО і ЄС стратегічного характеру з урахуванням змін безпекового середовища. Світовий досвід забезпечення національної стійкості.

ОСНОВНА НАВЧАЛЬНА ЛІТЕРАТУРА

1. Власюк О. С. Національна безпека України: еволюція проблем внутрішньої політики. Вибр. наук. праці. Київ : НІСД, 2016. 528 с. URL: <https://niss.gov.ua/sites/default/files/2017-01/Vlasuk-fin-99d56.pdf>

2. Глобальна та національна безпека : підручник / В. І. Абрамов, Г. П. Ситник, В. Ф. Смолянчук та ін. ; за заг. ред. Г. П. Ситника, Ю. В. Ковбасюка. Київ : НАДУ, 2016. 784 с. URL: http://www.dut.edu.ua/uploads/l_330_42449633.pdf

1. Місюра А.О., Паливода В.О. (2018). Концептуальні підходи НАТО та ЄС до забезпечення стійкості держави і суспільства у сфері національної безпеки. Аналітична записка. Національний інститут стратегічних досліджень. URL: <https://niss.gov.ua/sites/default/files/2018-04/NATO-ES-stiykist-59383.pdf>

ДОДАТКОВА

3. Гедікова Н. П. Методичні рекомендації до практичних занять з навчальної дисципліни «Національна безпека». – Одеса : Університет Ушинського, 2020. – 51 с. URL:

<http://dspace.pdpu.edu.ua/bitstream/123456789/6004/1/Hedikova%20Natalia%20Pylypivna.pdf>

2. Резнікова О.О. Розбудова національної стійкості: концептуальні підходи, передові світові практики. Презентація Національного інституту стратегічних досліджень. https://niss.gov.ua/sites/default/files/2019-11/roa_presentation_niss_v01.pdf

Інтернет-джерела

4. Правові засади співробітництва Україна – НАТО URL: <https://nato.mfa.gov.ua/dokumenty/pravovi-zasadi-spivrobotnictva-ukrayina-nato>

5. Партнерство заради миру. Рамковий документ URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/950_001#Text

6. Хартія про особливе партнерство між Україною та Організацією Північно-Атлантичного договору. Дата підписання та набуття чинності: 09.07.1997. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_002#Text

7. Cybersecurity Strategy of the European Union: An Open, Safe and Secure Cyberspace. URL: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/eu-cybersecurity-plan-protect-open-internet-and-online-freedom-and-opportunity-cyber-security>

8. Internet Organised Crime Threat Assessment (IOCTA) URL: <https://www.europol.europa.eu/activities-services/main-reports/internet-organised-crime-threat-assessment>

Інтернет-джерела (законодавство)

9. Конституція України (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 30, ст. 141). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text>

10. Закон України «Про національну безпеку України», (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2018, № 31, ст.24), URL: <https://cutt.ly/Ct5Fcca>

11. Указ Президента України «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 29 грудня 2016 року «Про Доктрину інформаційної безпеки України» поточна редакція від 25.02.2017 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/47/2017#Text>

39. Указ Президента України Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 25 березня 2021 року «Про Стратегію воєнної безпеки України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/121/2021#Text>

12. Указ Президента України №69/2015 «Про вшанування подвигу учасників Революції гідності та увічнення пам'яті Героїв Небесної Сотні», URL: <https://www.president.gov.ua/documents/692015-18468>

13. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони : від 27.06.2014. Офіційний вісник України. 2014. № 75. Т. 1. Ст. 2125. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011/stru

Обов'язкове практичне завдання 1. Кейс-стаді «Національні інтереси України та їх пріоритети». Робота в малих групах.

Тема 2. Політична безпека України

Лекції – 1 год., групові заняття – 4 год., самостійна робота – 12 год.

Поняття та зміст політичної безпеки. Види політичної безпеки. Сучасні загрози політичній безпеці. Ризики, що мають місце в політичній діяльності. Чинники, що

визначають загальний рівень політичної безпеки. Політичні протиріччя. Система забезпечення політичної безпеки.

ОСНОВНА НАВЧАЛЬНА ЛІТЕРАТУРА

1. Власюк О. С. Національна безпека України: еволюція проблем внутрішньої політики. Вибр. наук. праці. Київ : НІСД, 2016. 528 с. URL: <https://niss.gov.ua/sites/default/files/2017-01/Vlasuk-fin-99d56.pdf>
2. Глобальна та національна безпека : підручник / В. І. Абрамов, Г. П. Ситник, В. Ф. Смоляннюк та ін. ; за заг. ред. Г. П. Ситника, Ю. В. Ковбасюка. Київ : НАДУ, 2016. 784 с. URL: http://www.dut.edu.ua/uploads/l_330_42449633.pdf
3. Почепцов Г. Сучасні інформаційні війни. – К.: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2015. – 497 с.

ДОДАТКОВА

4. Орел М. Г. Політична безпека як складова національної безпеки: теоретичний аспект. Науковий часопис Академії національної безпеки. – 2018. – № 1. – С. 22-34. – URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nivanb_2018_1_5

Інтернет-джерела

5. Правові засади співробітництва Україна – НАТО URL: <https://nato.mfa.gov.ua/dokumenty/pravovi-zasadi-spivrobotnictva-ukrayina-nato>
6. Партнерство заради миру. Рамковий документ URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/950_001#Text
7. Хартія про особливе партнерство між Україною та Організацією Північно-Атлантичного договору. Дата підписання та набуття чинності: 09.07.1997. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_002#Text
8. Internet Organised Crime Threat Assessment (IOCTA) URL: <https://www.europol.europa.eu/activities-services/main-reports/internet-organised-crime-threat-assessment>

Інтернет-джерела (законодавство)

9. Закон України «Про національну безпеку України», (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2018, № 31, ст.24), URL: <https://cutt.ly/Ct5Fcca>
10. Указ Президента України №69/2015 «Про вшанування подвигу учасників Революції гідності та увічнення пам'яті Героїв Небесної Сотні», URL: <https://www.president.gov.ua/documents/692015-18468>
11. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони : від 27.06.2014. Офіційний вісник України. 2014. № 75. Т. 1. Ст. 2125. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011/stru

Обов'язкове практичне завдання 2. Кейс-стаді «Ризики, що мають місце в політичній діяльності». Робота в малих групах.

Тема 3. Воєнна безпека України

Лекції – 1 год., групові заняття – 4 год., самостійна робота – 12 год.

Поняття “воєнна безпека”, його сутність та місце в системі національної безпеки. Правові засади забезпечення воєнної безпеки України. Основні виклики та загрози воєнній безпеці України. Гібридні загрози воєнній безпеці України. Складові системи воєнної безпеки і їх призначення. Система демократичного цивільного контролю над Воєнною організацією та правоохоронними органами держави.

ОСНОВНА НАВЧАЛЬНА ЛІТЕРАТУРА

1. Глобальна та національна безпека : підручник / В. І. Абрамов, Г. П. Ситник, В. Ф. Смолянчук та ін. ; за заг. ред. Г. П. Ситника, Ю. В. Ковбасюка. Київ : НАДУ, 2016. 784 с. URL: http://www.dut.edu.ua/uploads/l_330_42449633.pdf
2. Почепцов Г. Сучасні інформаційні війни. – К.: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2015. – 497 с.

ДОДАТКОВА

3. Біла книга спеціальних інформаційних операцій проти України, 2014 – 2018: наук.-популярне вид. [Колектив експертів Міністерства інформаційної політики України під заг. ред. Золотухіна Д.Ю.]. – К., 2018. – 384 с. URL: https://mip.gov.ua/files/pdf/white_book_2018_mip.pdf
4. Войціховський А. (2020). Інформаційна безпека як складова системи національної безпеки. *Вісник Харківського національного університету імені В.Н.Каразіна*. Серія «Право», (29), 281-288. URL: <https://periodicals.karazin.ua/law/article/view/15648>
5. Ткачук Т.Ю., Забезпечення інформаційної безпеки: досвід окремих країн східної Європи. *Інформація і право*, 2017. № 4(23). – С. 62-72. URL: http://ippi.org.ua/sites/default/files/8_6.pdf

Інтернет-джерела

6. Правові засади співробітництва Україна – НАТО URL: <https://nato.mfa.gov.ua/dokumenti/pravovi-zasadi-spivrobotnictva-ukrayina-nato>
7. Партнерство заради миру. Рамковий документ URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/950_001#Text
8. Хартія про особливе партнерство між Україною та Організацією Північно-Атлантичного договору. Дата підписання та набуття чинності: 09.07.1997. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_002#Text

Інтернет-джерела (законодавство)

9. Конституція України (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 30, ст. 141). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text>

10. Закон України «Про національну безпеку України», (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2018, № 31, ст.24), URL: <https://cutt.ly/Ct5Fcca>

40. Указ Президента України Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 25 березня 2021 року «Про Стратегію воєнної безпеки України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/121/2021#Text>

Обов'язкове практичне завдання 3. Кейс-стаді «Гібридні загрози воєнній безпеці України». Робота в малих групах.

Тема 4. Інформаційна безпека України

Лекції – 1 год., групові заняття – 6 год., самостійна робота – 12 год.

Поняття та сутність інформаційної безпеки та її місце в системі національної безпеки держави. Об'єкти, суб'єкти та механізми забезпечення інформаційної безпеки держави. Національні інтереси та державна політика України у сфері національного інформаційного простору. Внутрішні та зовнішні загрози інформаційній безпеці України. Виявлення та нейтралізація загроз інформаційній безпеці України. Потенційні загрози інформаційній безпеці України.

Кібербезпека та кіберзагрози в епоху четвертої промислової революції (industry 4.0): виклики та можливості для України.

ОСНОВНА НАВЧАЛЬНА ЛІТЕРАТУРА

1. Бурячок В. Л., Толубко В. Б., Хорошко В. О., Толюпа С. В. Інформаційна та кібербезпека: соціотехнічний аспект : підручник / за заг. ред. В. Б. Толубка. Київ : ДУТ, 2015. 288 с. http://www.dut.edu.ua/uploads/p_303_79299367.pdf

2. Інформаційна безпека держави: навч. посіб. для студ. спец. 6.170103 «Управління інформаційною безпекою», 125 «Кібербезпека»/ В.І. Гур'єв, Д.Б. Мехед, Ю.М. Ткач, І.В. Фірсова. – Ніжин: ФОП Лук'яненко В.В. ТПК «Орхідея», 2018. – 166 с. URL:

<http://ir.stu.cn.ua/bitstream/handle/123456789/19246/%D0%86%D0%BD%D1%84%D0%BE%D1%80%D0%BC.%20%D0%B1%D0%B5%D0%B7%D0%BF%D0%B5%D0%BA%D0%B0%20%D0%B4%D0%B5%D1%80%D0%B6.%20New%20booklet%201.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

3. Почепцов Г. Сучасні інформаційні війни. – К.: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2015. – 497 с.

ДОДАТКОВА

4. Біла книга спеціальних інформаційних операцій проти України, 2014 – 2018: наук.-популярне вид. [Колектив експертів Міністерства інформаційної політики України під заг. ред. Золотухіна Д.Ю.]. – К., 2018. – 384 с. URL: https://mip.gov.ua/files/pdf/white_book_2018_mip.pdf

5. Боровська А., Гнатюк С. та інші. Стан та проблеми забезпечення державної інформаційної політики: зона проведення АТО та окуповані території. Аналітична доповідь. [Авт. кол]. К. : НІСД, 2016. URL: https://niss.gov.ua/sites/default/files/2016-12/AD_InfoStrat-8505e.pdf

6. Войціховський А. (2020). Інформаційна безпека як складова системи національної безпеки. *Вісник Харківського національного університету імені В.Н.Каразіна*. Серія «Право», (29), 281-288. URL: <https://periodicals.karazin.ua/law/article/view/15648>

7. Дмитренко М. Проблемні питання інформаційної безпеки України. *Міжнародні відносини*. Серія «Політичні науки». 2017, №17. С. URL: http://journals.iir.kiev.ua/index.php/pol_n/article/view/3318

8. Золотар О. Загрози інформаційній безпеці людини. *Журнал «Правова інформатика»*. №2(42)/2014. URL: <http://ippi.org.ua/sites/default/files/14zooibl.pdf>

9. Негодченко В. Основні напрями державної інформаційної політики в Україні. *Інформаційне право*, 2016, №4. URL: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2016/04/15.pdf>

10. Панченко О. Інформаційна складова національної безпеки. *Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України*. Серія: державне управління. № 3 (2019). URL: <http://periodica.nadpsu.edu.ua/index.php/governance/article/view/296>

11. Тарасюк А.В. Співвідношення інформаційної та кібернетичної безпеки. *Інформація і право*. № 4(31)/2019. – с. 73. URL: http://ippi.org.ua/sites/default/files/11_13.pdf

12. Ткачук Т.Ю., Забезпечення інформаційної безпеки: досвід окремих країн східної Європи. *Інформація і право*, 2017. № 4(23). – С. 62-72. URL: http://ippi.org.ua/sites/default/files/8_6.pdf

Інтернет-джерела

13. Окінавська хартія глобального інформаційного суспільства URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/998_163#Text

14. Cybersecurity Strategy of the European Union: An Open, Safe and Secure Cyberspace. URL: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/eu-cybersecurity-plan-protect-open-internet-and-online-freedom-and-opportunity-cyber-security>

15. EInternet Organised Crime Threat Assessment (IOCTA) URL: <https://www.europol.europa.eu/activities-services/main-reports/internet-organised-crime-threat-assessment>

Інтернет-джерела (законодавство)

16. Конституція України (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 30, ст. 141). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text>

17. Закон України «Про інформацію» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1992, № 48, ст.650), URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text>

18. Закон України «Про національну безпеку України», (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2018, № 31, ст.24), URL: <https://cutt.ly/Ct5Fcca>

19. Указ Президента України «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 29 грудня 2016 року «Про Доктрину інформаційної безпеки України» поточна редакція від 25.02.2017 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/47/2017#Text>

20. Указ Президента України «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 27 січня 2016 року «Про Стратегію кібербезпеки України», Офіційний вісник Президента України від 05.04.2016 р., № 10, стор. 39, стаття 198, URL: <https://cutt.ly/Zt5GfpO>

Обов'язкове практичне завдання 4. Кейс-стаді «Виявлення та нейтралізація загроз інформаційній безпеці України». Робота в малих групах.

Тема 5. Система забезпечення міжнародної безпеки

Лекції – 1 год., групові заняття – 6 год., самостійна робота – 12 год.

Поняття міжнародної безпеки та її місце в системі національної безпеки України. Предмет і структура міжнародної безпеки. Загрози національним інтересам і національній безпеці України в зовнішньополітичній сфері. Система забезпечення міжнародної безпеки. Критерії, індикатори та порогові рівні міжнародної безпеки. Участь України в загальноєвропейській та регіональних системах колективної безпеки, міжнародній миротворчій діяльності під егідою ООН, ОБСЄ тощо. Міжнародні зобов'язання щодо боротьби з міжнародними організованими злочинними угрупованнями та міжнародним тероризмом, протидія поширенню ядерної та іншої зброї масового ураження і засобів її доставки. Міжнародні організації та забезпечення національної безпеки у зарубіжних країнах.

Стратегія національної безпеки США. Особливості управління національною безпекою в Китаї. Організації колективної безпеки – НАТО, ОДКБ, АUKUS. Особливості забезпечення національної безпеки в країнах ЄС.

ОСНОВНА НАВЧАЛЬНА ЛІТЕРАТУРА

1. Власюк О. С. Національна безпека України: еволюція проблем внутрішньої політики. Вибр. наук. праці. Київ : НІСД, 2016. 528 с. URL: <https://niss.gov.ua/sites/default/files/2017-01/Vlasuk-fin-99d56.pdf>

2. Глобальна та національна безпека : підручник / В. І. Абрамов, Г. П. Ситник, В. Ф. Смолянчук та ін. ; за заг. ред. Г. П. Ситника, Ю. В. Ковбасюка. Київ : НАДУ, 2016. 784 с. URL: http://www.dut.edu.ua/uploads/l_330_42449633.pdf

ДОДАТКОВА

3. Біла книга спеціальних інформаційних операцій проти України, 2014 – 2018: наук.-популярне вид. [Колектив експертів Міністерства інформаційної політики України під заг. ред. Золотухіна Д.Ю.]. – К., 2018. – 384 с. URL: https://mip.gov.ua/files/pdf/white_book_2018_mip.pdf

4. Гедікова Н. П. Методичні рекомендації до практичних занять з навчальної дисципліни «Національна безпека». – Одеса : Університет Ушинського, 2020. – 51 с. URL:

<http://dspace.pdpu.edu.ua/bitstream/123456789/6004/1/Hedikova%20Natalia%20Pylypivna.pdf>

Інтернет-джерела

5. Правові засади співробітництва Україна – НАТО URL: <https://nato.mfa.gov.ua/dokumenty/pravovi-zasadi-spivrobotnictva-ukrayina-nato>

6. Партнерство заради миру. Рамковий документ URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/950_001#Text

7. Хартія про особливе партнерство між Україною та Організацією Північно-Атлантичного договору. Дата підписання та набуття чинності: 09.07.1997. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_002#Text

Інтернет-джерела (законодавство)

8. Конституція України (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 30, ст. 141). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text>

9. Закон України «Про національну безпеку України», (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2018, № 31, ст.24), URL: <https://cutt.ly/Ct5Fcca>

10. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони : від 27.06.2014. Офіційний вісник України. 2014. № 75. Т. 1. Ст. 2125. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011/stru

Обов'язкове практичне завдання 5. Кейс-стаді «Забезпечення національної безпеки у зарубіжних країнах». Робота в малих групах.

Тема 6. Сталий розвиток. Економічна, екологічна, соціальна безпека України

Лекції – 2 год., групові заняття – 6 год., самостійна робота – 16 год.

Національні інтереси України та сталий розвиток національної економіки. Стратегія економічної безпеки України до 2025 року. Виклики та загрози економічній безпеці України. Фінансова, виробнича, інвестиційна, макроекономічна безпека.

Поняття екологічної безпеки держави, її системна сутність та складові Глобальні проблеми людства і місце в них екологічних проблем. Чорнобильська катастрофа. Національні інтереси України в екологічній сфері. Основні напрями державної політики щодо нейтралізації загроз екологічній безпеці України.

Поняття соціальної безпеки держави, її системна сутність та структурні рівні. Соціальна безпека в системі національної безпеки держави. Нація та держава як суб'єкти національної безпеки держави. Загрози та основні чинники демографічної безпеки.

ОСНОВНА НАВЧАЛЬНА ЛІТЕРАТУРА

1. Вівчар О. І., Колесніков А. П. Соціальна безпека : навч. посіб. Тернопіль : ФО-П Шпак В. Б., 2015. 147 с. URL: http://www.dut.edu.ua/uploads/p_303_79299367.pdf 3.

1. Власюк О. С. Національна безпека України: еволюція проблем внутрішньої політики. Вибр. наук. праці. Київ : НІСД, 2016. 528 с. URL: <https://niss.gov.ua/sites/default/files/2017-01/Vlasuk-fin-99d56.pdf>

2. Хилько М. І. Екологічна безпека України: навч. посіб. Київ, 2017. 267 с. URL: <http://www.philosophy.univ.kiev.ua/uploads/editor/Files/.pdf>

ДОДАТКОВА

3. Гедікова Н. П. Методичні рекомендації до практичних занять з навчальної дисципліни «Національна безпека». – Одеса : Університет Ушинського, 2020. – 51 с. URL:

<http://dspace.pdpu.edu.ua/bitstream/123456789/6004/1/Hedikova%20Natalia%20Pylypivna.pdf>

2. Резнікова О.О. Розбудова національної стійкості: концептуальні підходи, передові світові практики. Презентація Національного інституту стратегічних досліджень. https://niss.gov.ua/sites/default/files/2019-11/roa_presentation_niss_v01.pdf

Інтернет-джерела

3. Партнерство заради миру. Рамковий документ URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/950_001#Text

4. Хартія про особливе партнерство між Україною та Організацією Північно-Атлантичного договору. Дата підписання та набуття чинності: 09.07.1997. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_002#Text

Інтернет-джерела (законодавство)

5. Конституція України (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 30, ст. 141). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text>

6. Закон України «Про національну безпеку України», (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2018, № 31, ст.24), URL: <https://cutt.ly/Ct5Fcca>

7. Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища», 1991. Редакція від 01.01.2021 . URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1264-12>

8. Указ Президента України «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 6 травня 2015 року «Про Стратегію національної безпеки України», Офіційний вісник Президента України від 03.06.2015 р., № 13, стор. 50, стаття 874, URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/287/2015#Text>;

9. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони : від 27.06.2014. Офіційний вісник України. 2014. № 75. Т. 1. Ст. 2125. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011/stru

10. Указ Президента України Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 11 серпня 2021 року «Про Стратегію економічної безпеки України на період до 2025 року». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/347/2021#Text>

Обов'язкове практичне завдання 6. Кейс-стаді «Нація та держава як суб'єкти національної безпеки держави». Робота в малих групах.

ІНДИВІДУАЛЬНЕ ТВОРЧЕ ЗАВДАННЯ

Індивідуальне творче завдання є одноосібною працею і подається в електронному вигляді. Об'єкт для аналізу (сфера економіки, кризовий період), студент/ка обирає самостійно.

Загальні вимоги:

1. Обрати для дослідження певну складову національної безпеки держави.
2. Визначити проблему в обраному напрямку дослідження.
3. Проаналізувати чинники її виникнення, можливі шляхи подолання, результати запровадження відповідної політики держави (при наявності) і наслідки цієї політики (очікувані результати і наслідки у випадку можливого запровадження).
4. Перелік посилань.

Залік

*залік проводиться у вигляді комп'ютерного тестування за всіма темами:
20 тестів на 20 хвилин.*

ОЦІНЮВАННЯ**Умови визначення навчального рейтингу**

Вид роботи	Кількість	Максимальна кількість балів за виконану роботу
Виконання всіх завдань, що пропонуються на семінарських заняттях та у дистанційному форматі	6	Кожне змістовно та правильно виконане завдання – 7 балів. Разом: 42 бали. Активна участь у всіх заняттях, максимально – 8 балів.
Індивідуальне завдання. Підготовка есе (тема обирається самостійно; актуальність та оригінальність впливає на оцінку)	1	Підготовка есе з власними висновками та належною аргументацією – 10 балів. Презентація ІЗ: 10 балів. Разом за ІЗ: 20 балів.
Підсумкове тестування (залік)		Правильні відповіді на всі тести – 30 балів
Разом:		100 балів

Критерії складання заліку

Характеристика відповіді	Максимальна кількість балів
Правильні відповіді на всі тести. Правильна відповідь за один тест оцінюється у 1.5 бали.	30
Разом	30

ПОЛІТИКА ЩОДО ДИСЦИПЛІНИ

Відвідування. Відвідування семінарських занять є обов'язковими. Відвідування лекційних занять у НаУКМА є вільним.

Відпрацювання. Умови відпрацювання пропущених семінарських занять з поважних причин: надіслані відповіді на завдання (кейси, тести) у дистанційному форматі не пізніше ніж 2 тижні після проведення семінарського заняття – зниження оцінки на 10%; понад 2 тижні - зниження оцінки на 40%. За 1 тиждень до завершення дисципліни, відпрацювання не приймаються.

Додаткові бали. Заохочувальні бали за активну діяльність студента в триместрі (участь у конференціях, написання статей, тез, участь у Міжнародних та Всеукраїнських олімпіадах, конкурсах, у громадській діяльності) у максимальній сумі – 10 балів, загальна сума не повинна перевищувати 100 балів. Додання студенту певної кількості заохочувальних балів до підсумкової суми балів за “активну діяльність в триместрі” є правом, а не обов'язком викладача.

Академічна добросесність. Перевірка Індивідуального завдання на плагіат спеціальною комп'ютерною програмою.

Поведінка. Очікування та політика щодо поведінки студентів на заняттях: толерантність, доброзичливість, повага до думки інших, активність.

Студенти з обмеженими можливостями. Студенти з обмеженими можливостями можуть очно не відвідувати семінарські заняття, а спілкуватись з викладачем у дистанційному форматі.

МЕТОДИЧНА ПІДТРИМКА СТУДЕНТІВ

Методист кафедри суспільного врядування

Метелкіна Світлана Іванівна, методист Києво-Могилянської школи врядування; 12.00-13.00, вівторок, четвер, місце консультування: ауд. 324, корпус - 4, вул. Волоська 8/5.

Декан із роботи зі студентами

Азаров Денис Сергійович, кандидат юридичних наук, доцент, декан факультету правничих наук. Контакти: +38(044) 425 60 73. azarov@ukma.edu.ua
4 корпус НаУКМА, к. 302. вул. Волоська, 8/5.

ВАЖЛИВІ ДАТИ

Подія (чи вид роботи)	Дата (дата виконання)
Завдання 1-8	1-й -15-й тижні
Індивідуальне завдання	14-й тиждень
Залік (Тестування)	16-й тиждень

Укладач:

Бібік Д.В.

Затверджено на засіданні Києво-Могилянської школи врядування 31.08.2021.

Завідувач

В. В. Тертичка